

Databanka pro mezinárodní práci s mládeží

NĚMECKO

(Zdroj: CIA World Factbook)

© IJAB e.V.
Godesberger Allee 142-148, 53175 Bonn
Prosinec 2008

1	Všeobecné informace o zemi	3
2	Rámcové podmínky pro práci s mládeží	4
2.1	Situace dětí a mládeže	4
2.1.1	Kultura a způsob života	4
2.1.2	Nezaměstnanost	5
2.1.3	Kriminalita	6
2.1.4	Drogy	6
2.2	Legislativní podmínky	7
2.2.1	Relevantní zákony	7
2.2.2	Věkově zaměřené zákonné předpisy	8
2.3	Struktury politiky pro děti a mládež	8
2.3.1	Relevantní ministerstva a jejich působnost	8
2.3.2	Národní a regionální rady dětí a mládeže	10
2.3.3	Zařízení pro děti a mládež a jejich kompetence	10
2.3.4	Těžiska politiky dětí a mládeže	11
2.3.5	Akční programy	11
2.4	Financování	11
2.4.1	Státní národní podpory	11
2.4.2	Soukromé a jiné zdroje financování	12
3	Práce s mládeží v praxi	12
3.1	Práce ve svazech mládeže	12
3.1.1	Přehled struktur práce ve svazech mládeže	12
3.1.2	Nadregionální svazy mládeže	13
3.2	Politické vzdělávání	13
3.3	Vzdělávání v oblasti kultury	14
3.4	Sport	14
3.5	Sociální práce s mládeží a pomoc dětem	15
3.6	Aktivity s náboženskou tematikou pro děti a mládež	15
3.7	Integrace dětí a mládeže s migračním pozadím	16
3.8	Informování mládeže	18
3.8.1	Informační a poradenská centra pro děti a mládež	18
3.8.2	Média pro děti a mládež	18
3.8.3	Mezinárodní kooperace	20
3.9	Cestování dětí a mládeže	20
3.9.1	Způsoby cestování dětí a mládeže	20
3.9.2	Ubytovny pro mládež a jiná ubytovací zařízení pro mladé	20
3.9.3	Tipy na cesty a informace	21
3.10	Práce s mládeží na mezinárodní úrovni	21
3.10.1	Centrální instituce	21
3.10.2	Spolupráce s Německem	22
3.10.3	Mezinárodní spolupráce	22
4.	Podrobnější informace	23
4.1.	Dokumety v doslovném znění	23
4.2.	Literatura	23
3.1	Adresy	23

1 Všeobecné informace o zemi

Přehled relevantních odkazů, které poskytují informace o zemi a lidech:

<http://www.deutschland.de> (oficiální a nezávislý portál der Spolkové republiky Německo v pověření Tiskového a informačního úřadu spolkové vlády)

<http://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/cz/> (Příručka, která obsahuje aktuální a spolehlivé informace o Německu)

<http://www.magazine-deutschland.de> (Magazín o politice, kultuře, hospodářství a vědě)
Vydalo nakladatelství Societäts-Verlag, Frankfurt n. M. ve spolupráci s ministerstvem zahraničních věcí a německou spolkovou vládou)

<http://de.wikipedia.org/wiki/Deutschland>

<http://www.destatis.de>

Počet obyvatel: 82 258 000, Podíl zahraničního obyvatelstva: 8,8 %

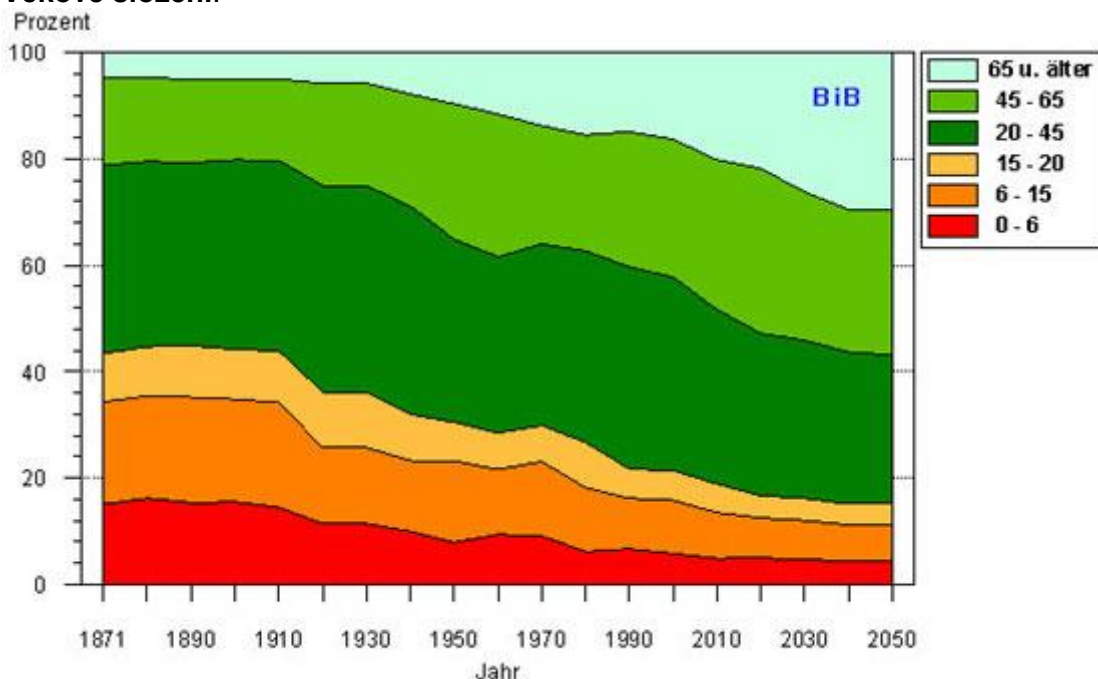
Hlavní město: Berlín (Berlin)

Další důležitá města: Hamburk (Hamburg), Mnichov (München), Kolín nad Rýnem (Köln), Frankfurt, Štuttgart (Stuttgart), Brémy (Bremen), Bonn, Münster, Essen

Úřední jazyk: němčina, jazyky národnostních menšin fríština, lužickosrbština, dánština, romština

Hrubý národní produkt: 2446,78 miliard eur

Věkové složení:

Datenquelle: Statistisches Bundesamt und Bundesministerium des Innern; eigene Berechnungen

Přírůstek obyvatelstva: rostoucí střední délka života, nízká porodnost. Podíl mladých lidí na celkovém počtu obyvatelstva klesá. Podíl starších lidí roste.

Správní orgány: demokraticko-parlamentní spolkový stát, 16 spolkových zemí

Hlava státu: spolkový prezident Horst Köhler, předsedkyně vlády: spolková kancléřka Angela Merkelová

Náboženství: křesťané 62,6 % (katolíci 31,5 %, protestanti 31,1 %), muslimové 3,9 %; židé 0,1 %

Ostatní údaje:

- míra nezaměstnanosti: 8,2 % (průměrně v roce 2008)
- roční inflace: 2,8 % (02/08)
- členství v mezinárodních organizacích: Spojené národy, NATO, Rada Evropy, OECD, ES, OBSE, stejně jako ve všech důležitých mimořádných organizacích Spojených národů

(Zdroje: Auswärtiges Amt, Wikipedia, Statistisches Bundesamt, Eurostat)

2 Rámcové podmínky pro práci s mládeží

2.1 Situace dětí a mládeže

2.1.1 Kultura a způsob života

Ve Spolkové republice Německo žilo koncem roku 2005 přibližně 26,2 milionů mladých lidí do 30 let. Bytová situace mladistvých je v evropském srovnání relativně dobrá. Mladí Němci velice rádi cestují jak ve vnitrozemí tak do ciziny.

Věkové skupiny dětí a mládeže 2005:

Do 6 let: 4 346 145

6 – 15: 7 303 727

15 – 29: 14 541 674

Porodnost (v současné době 1,4 dítěte na jednu ženu) je trvale nízká. Zároveň stoupá střední délka života. To povede k přestárnutí společnosti (podíl starších lidí nad 65 let) do roku 2040 ze současných 15% na 30%. V roce 2050 bude podle nejnovějších výpočtů Spolkového statistického úřadu polovina německého obyvatelstva starší 48 let a třetina obyvatel pak bude starší 60 let. I počet obyvatel v Německu – navzdory předpokládanému přistěhovalectví – bude dlouhodobě klesat.

Počet obyvatel bude po mírném zvýšení na 83 milionů od roku 2013 klesat a do roku 2050 klesne na úroveň roku 1963 (asi 75 milionů). To vyplývá z očekávané konstantní porodnosti v průměru 1,4 dítěte na jednu ženu, zvýšení střední délky života u lidí narozených do roku 2050 na 81,1 roku u chlapců a 86,6 u dívek a dále při očekávaném ročním pozitivním saldu migračních pohybů ve výši asi 200 000 osob.

K dlouhodobému **poklesu počtu obyvatel** dochází z toho důvodu, že v Německu - tak jako už za posledních 30 let - i v příštích pěti desetiletích bude více lidí umírat, než přicházet na svět. Současný roční počet porodů - přibližně 730 000 - klesne do roku 2050 na 560 000 a ve srovnání s počtem úmrtí bude pouze poloviční.

Nízká porodnost povede pak k tomu, že mladší ročníky (asi do věku 50 let) budou zásadně slabší než ročníky starší. Počet lidí do 20 let klesne ze současných 17 milionů (21% obyvatel) na 12 milionů v roce 2050 (16%). Skupina minimálně šedesátiletých občanů bude více než dvakrát tak velká (28 milionů tedy 37%). 80 let a starší bude v roce 2050 9,1 milionů osob a tím 12% obyvatelstva. (2001: 3,2 milionů tedy 3,9%).

(Zdroj: Spolkový statistický úřad, <http://www.destatis.de>)

15. Shell-Studie o mládeži 2006 (Shell-Jugendstudie 2006) konstatuje: Mladiství jsou velice uvědomělí pokud jde o velká celospolečenská témata. Staví se tváří v tvář k výzvám, hledají řešení a přitom neztrácejí odvahu. Dnešní mládež má velký respekt před starší generací. Vlastní vyhlídky do budoucnosti přitom považuje za nejistější, než jak tomu bylo před čtyřmi lety. Na tomto pozadí získává rodina na stále větším významu. 72 procent mladistvých je toho názoru, že ke skutečně šťastnému životu je zapotřebí rodiny. Téměř tři čtvrtiny mladých lidí (73 procent) od 18 do 21 let žijí doposud u svých rodičů. Jak ukazuje aktuální studie, mají mladiství v současné době k dispozici stabilní systém hodnot.

Mladiství ze sociálně lépe postavených rodin navštěvují lepší druhy škol než mladiství ze sociálně složitějších poměrů. Ty nalezneme často na základních školách a na zvláštních školách. Ani v rámci dalšího vzdělávání nedosahují výsledků, které by odpovídaly jejich schopnostem.

Mladé ženy předstihly v oblasti školního vzdělání mladé muže a i v budoucnu budou ve stále větší míře usilovat o vyšší vzdělání – to je vývoj, který se projevil už v rámci Shell-Studie o mládeži z roku 2002 (Shell-Jugendstudie 2002). V roce 2006 chce 55 procent dotázaných dívek ukončit školu maturitou, oproti tomu jen 47 procent chlapců.

Aktuální Shell-Studie o mládeži (Shell-Jugendstudie) ovšem zároveň ukazuje, že většina mladistvých v Německu má jen velmi vlažný vztah k církevně-náboženským pravidlům, určeným vírou. Ve skupině mladistvých s migračním pozadím má „opravdové“ náboženské citění ještě velkou oporu. 52 procent mladistvých cizinců věří v osobního boha, ale jenom 28 procent německých mladistvých. Více informací: <http://www.shell.de/jugendstudie>

Podle výsledků **Spotřebitelské analýzy dětí** (KidsVerbraucherAnalyse 2008), vlastní 5,73 milionů dětí v Německu ve věku mezi šesti a třinácti lety úspory ve výši 3,79 miliard eur (2006: 3,59 miliard). Děti dostávají v průměru měsíčně kapesné ve výši 23,30 eur (2006: 20,5 eur) anebo jiné finanční dary. Peníze vydávají většinou za sladkosti (59%), časopisy anebo komiksy (46%) a zmrzlinu (35%). Pokud jde o přání, co by si chtěly děti koupit, je nadále na předním místě mobilní telefon. 46% dětí si přeje vlastní mobil (2004: 57%). Tato věková skupina vlastní 2,2 milionů mobilních telefonů (2004: 1,6). Hlavní podíl (1,8 milionů) pak připadá na věkovou skupinu 10 až 13letých.

Velmi vyhraněná je nadále prestiž značkových výrobků ve věkové skupině od 6 do 13 let. Pokud jde o nepotravinářské výrobky projevuje se to velmi silně u sportovní obuvi, tašek, vaků, oblečení, džínových oděvů, školních potřeb a mobilních telefonů. Všeobecně konzumace sladkostí ve srovnání s uplynulým rokem poněkud klesla, větší oblibě se opět těší čokoládové tyčinky. Pokud jde o nápoje na prvním místě je minerálka.

Svůj volný čas tráví chlapci a děvčata nejraději s přáteli. Dívky poslouchají nejraději hudbu anebo jezdí na kole. Chlapci pak preferují kromě jízdy na kole fotbal. 4,0 milionů dětí čte pravidelně časopisy pro děti, 70% rodičů čte s nimi. Více informací na internetové adrese: http://www.ehapa-media.de/pdf_download/Praesentation_%20KVA08.pdf

Internetová adresa

http://pressenetzwerk.de/index.php?option=com_content&view=article&id=96&Itemid=103

Článek k tématu Mládež a kultura 2008 „Jung, bunt, vielseitig“, autor: Jörg Wild (Pressenetzwerk für Jugendthemen)

2.1.2 Nezaměstnanost

15. Shell-Studie o mládeži 2006 (15. Shell-Jugendstudie 2006) ukázala, že mladiství mají velký strach ze ztráty pracovního místa, případně obavy, že nenaleznou odpovídající zaměstnání. Zatímco v roce 2002 sdílelo tyto obavy 55 % mladých lidí, v roce 2006 je to už 69 %. Rovněž strach ze špatné hospodářské situace a rostoucí chudoby se v posledních čtyřech letech zvýšil z 62 % na 66 %. Více informací: <http://www.shell.de/jugendstudie>

V listopadu 2006 činila podle statistiky ILO míra nezaměstnanosti ve věkové skupině do 25 let 13,8 %.

(Zdroj: <http://www.destatis.de>)

2.1.3 Kriminalita

Do konfliktu se zákonem se mezi mladistvými dostávají hlavně hoši. Prohřešky, kterých se mladiství dopouštějí, jsou převážně zanedbatelná provinění jako je jízda načerno, urážky, rvačky, krádeže, poškozování cizí věci či menší vloupání.

V roce 2003 tvořily 5,4 % všech registrovaných podezřelých z činu děti do 14 let, 23 % mladistvých a dospívající mládeže (14 až 21 let) a 22,8 % dospělých ve věku 21 až 30 let. U německých (neněmeckých) podezřelých činí 5,8 % (3,9 %) děti do 14 let, 13,6 % (9 %) mladiství ve věku 14 až 18 let, 10,8 % (9,6 %) dospívající mládež od 18 do 21 let a 10,9 % (15 %) mladí dospělí od 21 do 25 let. Děti a mladiství vykazují mezi německými podezřelými vyšší procentuální podíl, mezi neněmeckými podezřelými je vyšší podíl mladých dospělých a dospělých. Celkový podíl dětí podezřelých z činu oproti roku 2000 poklesl. V roce 2003 klesl podíl podezřelých německých dětí ve srovnání s minulým rokem o 6,8 %, u neněmeckých dětí o 2,4 %.

Nejběžnější trestný čin spáchaný jak německými (104 757) tak neněmeckými (21 601) dětmi do 14 let byla v roce 2003 krádež v obchodě (48 811 deliktů u německých dětí, pokles o 10,2 % oproti roku 2002; 9889 deliktů u neněmeckých dětí, pokles o 4,1 % oproti roku 2002). Na druhém a třetím místě jsou u německých dětí poškozování majetku a ublížení na těle, u neněmeckých dětí ublížení na těle a poškozování majetku.

Němečtí i neněmečtí mladiství od 14 do 18 let byli v roce 2003 nejčastěji dopadeni za jednoduchou krádež, následovanou krádeží v obchodě a ublížení na těle. Ve věkové skupině 18 až 21 let se dospívající mládež nejčastěji dopouští deliktů s omamnými látkami (nárůst o 1,8 % oproti roku 2002), následované podvodem (nárůst o 12,2 % oproti roku 2002) a ublížením na těle (nárůst o 4,1 % oproti roku 2002). Neněmečtí 18 až 21-letí se nejčastěji prohřešili proti zákonu o pobytu cizinců a poskytování azylu (pokles o 15,3 % oproti roku 2002), následují podvody a ublížení na těle (nárůst o 4,9 % oproti roku 2002). Celkově byl v rámci věkové skupiny 14 až 21 let zaznamenán u německých podezřelých z činu nárůst trestných činů o 2,5 % oproti roku 2002. U neněmeckých podezřelých této věkové skupiny byl registrován pokles o 5,4 %.

V roce 2003 činil nárůst počtu podezřelé dospívající mládeže oproti roku 2002 6,1 %. U neněmeckých podezřelých činí celkový pokles trestných činů 4,1 %. V jednotlivých oblastech je však nárůst trestných činů značný, především porušování zbrojního zákona (němečtí podezřelí: +91,2 % oproti roku 2002, neněmečtí: +104 % oproti roku 2002). Nárůst byl zaznamenáván také u deliktů v souvislosti s omamnými látkami, převážně s marihuanou a hašišem, stejně jako u ublížení na těle.

Ve Frankfurtu nad Mohanem bylo v roce 2003 55 % podezřelých mladistvých a 58,3 % 18 až 21letých neněmecké národnosti. Také mezi podezřelými neněmeckými dětmi má Frankfurt nad Mohanem nejvyšší podíl - 50,3 % před Mnichovem (40 %), Kolínem nad Rýnem (38,5 %), Stuttgartem (38,3 %) a Mannheimem (34,3 %). Ve velkoměstech nových spolkových zemí nehrají neněmečtí nezletilí podezřelí žádnou významnější roli (Saská Kamenice 6,4 %, Lipsko 4,6 %, Erfurt a Postupim po 4 %, Drážďany 2,5 %).

(Zdroj: Spolkový kriminální úřad, <http://www.bka.de/pks/pks2003/index2.html>, 29.04.05)

2.1.4 Drogy

Mladí lidé v současnosti sahají po drogách častěji než dříve. Podle Zprávy německé vlády o narkomanii a drogách z roku 2000 se dále snížila věková hranice konsumentů měkkých i tvrdých drog. Mezi velmi mladými uživateli drog hrály velkou roli tzv. *drogy na party*. Třetina mladistvých užívá alkohol, někteří z nich denně. Čtvrtina má zkušenosti s užíváním cannabisu, přičemž rozdíl mezi východní a západní částí země nehrají téměř žádnou roli.

Mezi mladými lidmi je rozšířená také konzumace léků. V rámci průzkumu, uskutečněného v Brémách ve věkové skupině 14letých, uvedla více než polovina všech dětí, že pravidelně užívají léky. Alarmující je zejména ochota mnoha rodičů, podávat svým potomkům léky na zvýšení výkonnosti.

Ve věkové skupině mladistvých je čtvrtina pravidelných kuřáků. Podíl dívek a chlapců mezi kuřáky je vyrovnaný.

V oblasti ilegálních drog hraje hlavní roli užívání cannabisu. Hašiš nebo marihuanu již vyzkoušela více než čtvrtina mladistvých. Méně početná skupina mladistvých (od 3 do 4 %) užívá extázi a amfetaminy. Podle policejních údajů počet poprvé registrovaných uživatelů extáze výrazně stoupl.

Zpráva německé vlády o narkomanii a drogách z roku 2006:

http://www.bmg.bund.de/cln_041/nn_604240/SharedDocs/Publikationen/Drogen-und-Sucht/dsb2006.html

Informace pro drogově závislé, rodinné příslušníky a kolegy v rámci protidrogové pomoci:

<http://www.drogen-hilfe.de>.

2.2 Legislativní podmínky

2.2.1 Relevantní zákony

Všeobecné zákony: Občanský zákoník, Trestný zákoník, Spolkový zákon o sociální pomoci, Zákon na podporu práce.

Řada zákonů se vztahuje výhradně na zvláštní problémové situace dětí a mladistvých.

Nejdůležitější z nich jsou následující:

- **Zákon o pomoci dětem a mládeži:** právní základ pomoci dětem a mladistvým ve Spolkové republice Německo, rozlišuje následující věkové skupiny:

dítě	do 14 let
mladistvý	14 až 18 let
mladý plnoletý	18 až 27
mladý člověk	od 27 let

- **Zákon o šíření písemností a mediálních obsahů, ohrožujících mladistvé a Zákon na ochranu mládeže na veřejnosti** upravující podmínky vstupu mladistvých do pohostinských zařízení nebo požívání alkoholu byly v polovině r. 2002 sloučeny v novém **Zákonu na ochranu mládeže**. Tento zákon vstoupil v platnost k 1. dubnu 2003. Nová úprava předepisuje také označení minimální věkové hranice u počítačových her a přísnější předpisy pro prodej tabákových výrobků mladistvým.
- **Zákon o pracovní ochraně mládeže:** upravuje otázky ochrany před přetížením a nebezpečím na pracovišti.
- **Zákon na podporu práce:** stanovuje úkoly Spolkové agentury práce v rámci podpory mladistvých při získávání odborného vzdělání.
- **Zákon o civilní službě** se změnil k 1. říjnu 2004, civilní služba byla zkrácena z deseti na devět měsíců (podle délky základní vojenské služby). K nástupu na základní vojenskou nebo civilní službu jsou osoby s brannou povinností povolávány pouze před završením 23. roku věku (předtím do 25 let). Od vojenské a civilní služby mohou být na žádost osvobozeni ženatí branci, dále branci žijící v registrovaném partnerství, branci vykonávající rodičovskou péči nejméně o jedno dítě, nebo ti, kdo mají alespoň dva sourozence, kteří již odsloužili civilní nebo vojenskou službu.

- **Zákon o civilní službě:** změny k 1. říjnu 2004 a zkrácení civilní služby z deseti na devět měsíců (vyrovnání se základní vojenskou službou). K nástupu do základní vojenské nebo civilní služby budou povolávány pouze osoby s brannou povinností před završením 23. roku věku (dříve 25. roku). Od vojenské nebo civilní služby budou na žádost osvobozené osoby ženaté či žijící v registrovaném partnerství, které vychovávají minimálně jedno dítě či mají minimálně dva sourozence, kteří již civilní nebo vojenskou službu odsloužili.

Další zákony týkající se dětí a mládeže na internetové stránce: <http://www.bmfsfj.de> > Gesetze > Politikbereich auswählen

2.2.2 Věkově zaměřené zákonné předpisy

Oblast úpravy	věk
začátek povinné školní docházky	6
návštěva filmů, přístupných pro danou věkovou skupinu	6,12,16,18
aktivní a pasivní právo volit zástupce mládeže v podnicích	14
podmíněná trestní odpovědnost	14
Trestné činy mladistvých (14-18) jsou v každém případě projednávány před soudy pro mládež; to platí i pro dospívající (18–21), kteří se v čase spáchání činu z hlediska svého morálního a duševního vývoje nacházeli na úrovni mladistvých.	14-20
nepodmíněná trestní odpovědnost	21
právo na získání řidičského průkazu:	
mopedy do rychlosti 25 km/h	15
mopedy do rychlosti 45 km/h (třída M)	16
lehké motocykly do 11 kw, příp. 80 km/h (třída A1)	16
malá tříkolá vozidla a lehká čtyřkolá vozidla (třída S)	16
os. motor. vozidla a středně těžké motocykly do 25 kw (třída A omezeně); dva roky po udělení třídy A je možné řídit všechny motocykly	18
těžké motocykly nad 25 kw (třída A neomezeně)	25
nákladní motorová vozidla (různé třídy)	18(21)
povolení k výkonu plného pracovního úvazku (v závislosti na trvání úplné povinné školní docházky v jednotlivých zemích)	(15) 16
povolení pro noční služby	18
kouření na veřejnosti	16
podávání alkoholických nápojů, mimo lihovin	16
povolení návštěvy veřejných tanečních akcí do 24.00	16
Uzavření manželství se souhlasem poručenského soudu je možné, je-li budoucí partner/-ka plnoletý/-á.	16
povinné vlastnictví občanského průkazu	16
Chlapci se svolením rodičů se mohou přihlásit na základní vojenskou službu.	17
začátek branné povinnosti pro muže	18
právo stát se členem odborů (s nástupem do učňovského nebo pracovního poměru)	15/16
konec povinné školní docházky	18
plnoletost	18
aktivní a pasivní voličské právo	18
v komunálních volbách	16

2.3 Struktury politiky pro děti a mládež

2.3.1 Relevantní ministerstva a jejich působnost

Realizace politiky vůči dětem a mládeži spadá do příslušnosti **Spolkového ministerstva rodiny, seniorů, žen a mládeže** (BMFSFJ, <http://www.bmfsfj.de>). Toto ministerstvo

- podporuje samostatné nadregionální a spolkové instituce a organizace na pomoc dětem a mládeži – v celé jejich různorodosti z hlediska hodnotové orientace, obsahu, metod a formy činnosti.
- podporuje politické, kulturní a sportovní vzdělávání mládeže, Dobrovolný ekologický a sociální rok, Dobrovolný rok v podniku a také mezinárodní výměnu mládeže.
- pověřuje nezávislé odborníky vypracováním *Zprávy o dětech a mládeži* - o situaci mladých lidí v Německu a o dalším vývoji pomoci mládeži.
- hraje vůdčí roli v součinnosti s platnými spolkovými zákony (Zákon o pomoci dětem a mládeži).
- je v úzkém kontaktu s jinými spolkovými resorty, jednotlivými spolkovými zeměmi a obcemi stejně jako veřejnými organizacemi na pomoc mládeži.

Ministerstva, která se kromě jiného zabývají také otázkami podpory dětí a mládeže:

Spolkové ministerstvo práce a sociální péče	http://www.bmas.bund.de
Spolkové ministerstvo zdravotnictví	http://www.bmg.bund.de
Spolkové ministerstvo vzdělávání a výzkumu	http://www.bmbf.bund.de
Ministerstvo zahraničních věcí	http://www.auswaertiges-amt.de
Spolkové ministerstvo vnitra	http://www.bmi.bund.de
Spolkové ministerstvo spravedlnosti	http://www.bmj.bund.de
Spolkové ministerstvo pro hospodářskou spolupráci a rozvoj	http://www.bmz.bund.de

V rámci Spolkového sněmu působí **Výbor pro rodinu, seniory, ženy a mládež**, který se mimo jiné zabývá následujícími otázkami:

Rodinná politika

- výstavba kvalitních zařízení péče o děti, především pro děti do tří let
- zlepšení infrastruktury pro rodiny (vícegenerační domy a časná podpora rozvoje dětí)
- finanční podpora rodin, především zavedení přídavků pro rodiče a další rozvinutí přídavků na děti
- slučitelnost rodiny s povoláním a zlepšení pracovních podmínek v zájmu rodiny

Mládež a děti

- vzdělávání, výchova a péče v předškolním věku a mimo školu
- zlepšení participace dětí a mladistvých
- rovnost šancí ve vzdělávání
- dospívání bez násilí, evaluace zákona na ochranu mládeže
- šance pro znevýhodněné mladistvé, iniciativy k zapojení do zaměstnání
- angažovanost za toleranci a demokracii
- pomoc dětem a mládeži

Civilní služba a dobrovolná služba

- další vývoj v civilní službě
- rozvoj dobrovolných služeb pro mladistvé a dobrovolných služeb přesahující generační hranice

Migrace a integrace

- Sdružení pro podporu mladých migrantů
- integrace
- problematika sňatků z donucení

Při Spolkovém sněmu pracuje **Komise zastupující zájmy dětí**. Její pracovní program pro 16. volební období se zaměřil mimo jiné na následující oblasti: děti a sport, média, násilí, zdraví, tělesné a duševní postižení, mobilita, kultura, všední den, výživa a ochrana spotřebitelů, stejně jako chudoba dětí, realizace konvence OSN o právech dětí, právo na sebeurčení a spolurozhodování dětí, pomoc dětem a mladistvým, sociální práce s mládeží a dětmi, zanedbávání dětí a sociální izolace, elementární vzdělání, podpora dětí v raném věku.

2.3.2. Národní a regionální rady dětí a mládeže

Německá spolková rada mládeže (Deutscher Bundesjugendring DBJR, <http://www.dbjr.de>) je pracovní sdružení 24 svazů mládeže, činných na spolkové úrovni, 16 zemských rad mládeže, stejně jako pěti přidružených svazů, které mají poradní funkci. Založena byla v roce 1949, spektrum její členských organizací sahá od církevních, ekologických, sociálně orientovaných svazů mládeže až po skauty. Z historických důvodů v Radě mládeže nejsou zastoupeny stranicko-politické mládežnické svazy, ani organizace studentů. Svazy, zastoupené v DBJR pracují v rámci vlastní odpovědnosti bez zásahů státu. Dostávají ovšem finanční prostředky v rámci celostátního plánu pro děti a mládež. Na úrovni spolkových zemí působí 16 zemských rad mládeže a na regionální úrovni pak četné další krajské a městské rady mládeže.

Jelikož stranicko-politické organizace mládeže nejsou členem Německé spolkové rady mládeže, byl pro zastoupení německých národních organizací v evropských orgánech v roce 1963 založen **Německý národní výbor pro mezinárodní práci s mládeží** (Deutsches Nationalkomitee für internationale Jugendarbeit, DNK, <http://www.dbjr.de/dnk>). Členy jsou kromě DBJR i Rada politické mládeže a od roku 2004 i Německá sportovní mládež. DNK zastupuje německé mládežnické organizace v multilaterální oblasti. Kromě jiného přebírá funkci národní rady mládeže v Evropském fóru mládeže (<http://www.youthforum.org>) a spolupracuje kromě toho s mezinárodními institucemi, jako Evropskou unií, Radou Evropy a Spojenými národy.

V **Radě politické mládeže** (Ring Politischer Jugend) jsou zastoupeny politické organizace mládeže, blízké nebo patřící k politickým stranám, které jsou zastoupeny ve Spolkovém sněmu. Předsednictvo je obsazováno střídavě na základě rotačního principu. Členů: Deutsche Jungdemokraten/innen - Junge Linke, <http://www.idjl.org>
Grüne Jugend, <http://www.gruene-jugend.de>
Junge Liberale, <http://www.julis.de>
Junge Union Deutschlands, <http://www.junge-union.de>
Jungsozialisten in der SPD, <http://www.jusos.de>

Německá sportovní mládež (Deutsche Sportjugend dsj, <http://www.dsj.de>) zastupuje více než 9,5 milionů dětí a mladistvých, činných ve sportovních svazech. Je sdružením 53 mládežnických organizací špičkových svazů, 10 mládežnických organizací sportovních svazů s mimořádnými úkoly, stejně jako 16 zemských svazů sportovní mládeže. .

2.3.3. Zařízení pro děti a mládež a jejich kompetence

Ve Spolkové republice Německo existuje přes 90 nadregionálních svazů mládeže (viz *Práce svazů mládeže*), v nichž je organizováno kolem čtvrtiny všech mladých. Tomu odpovídá jejich vliv a síla jejich lobby při řešení otázek politiky mládeže.

Nejvyšší zastřešující organizací je **Pomoc dětem a mládeži** (*Arbeitsgemeinschaft für Kinder- und Jugendhilfe*, AGJ): <http://www.agj.de>.

AGJ je sdružením ústředních spolkových svazů mládeže, špičkových svazů Svobodné dobročinné péče, ústředních odborných organizací, nejvyšších úřadů pro práci s mládeží jednotlivých spolkových zemí (ministerstva) a Spolkového pracovního sdružení zemských úřadů mládeže. Jedná se o propojení institucí a organizací působících ve státní správě a v praktické práci s mládeží na nadregionální úrovni a/nebo vyvíjejících činnost, která má pro pomoc mládeži celoněmecký význam. AGJ poskytuje těmto institucím a svazům různorodý informační materiál. Prostřednictvím AGJ lze velmi snadno získat adresy nadregionálních svazů mládeže.

2.3.4. Těžiska politiky dětí a mládeže

V Německu stát zpravidla přenechává utváření a realizaci mládežnické politiky a práce s mládeží spolkům, sdružením a svazům, církvím nebo nadacím a jiným nezávislým institucím a organizacím. Všeobecným cílem je co možná nejúčinnější přenesení jednotlivých úkolů na úroveň blízkou občanům, čili na města, okresy a obce. Největší část poskytovaných finančních příspěvků pochází od zemí a obcí.

Stěžejními body politiky mládeže nové německé spolkové vlády jsou: péče o děti a výchova, účast mladistvých na rozhodovacích procesech, zprostředkování mediálních kompetencí, integrace znevýhodněných a handicapovaných mladistvých, aktivity podporující rozvoj demokracie a tolerance.

Viz také *Akční programy*.

2.3.5. Akční programy

Národní akční plán „Za Německo vhodnější pro děti 2005-2010“ realizace cílů světové dětské konference Spojených národů z května 2002 s oblastmi jednání: 1. rovnost šancí cestou vzdělávání, 2. vyrůstání bez násilí, 3. podpora zdravého života a zdravějšího životního prostředí, 4. participace dětí a mládeže, 5. rozvoj přiměřeného životního standardu pro všechny děti, 6. dodržování mezinárodních závazků. Více informací:

<http://www.bmfsfj.de/RedaktionBMFSFJ/Broschuerenstelle/Pdf-Anlagen/nap.property=pdf.pdf>, 2.05.05

Spolkový program **ROZMANITOST DĚLÁ DOBŘE. Mládež pro rozmanitost, toleranci a demokracii.** (VIELFALT TUT GUT. Jugend für Vielfalt, Toleranz und Demokratie.) Zatím 2007-2010. Více informací: <http://www.vielfalt-tut-gut.de>

Akční plán na **ochranu dětí a mladistvých před sexuálním násilím a vykořisťováním.** Tento akční plán byl schválen v lednu 2003 a obsahuje aktivity v boji proti zneužívání dětí, dětské pornografii (na internetu), obchodování s dětmi a dětské prostituci.

Akční plán **Životní prostředí a zdraví** Spolkového úřadu pro životní prostředí se zaměřením na oblast dětí a zdraví. Více informací:

http://www.apug.de/archiv/pdf/broschuere_kinder_suszept.pdf, 2.05.05

2.4. Financování

2.4.1. Státní národní podpory

V roce 1993 byl v rámci Spolkového plánu mládeže vytvořen **Plán podpory dětí a mládeže Spolkové republiky** (*Kinder und Jugendplan des Bundes*, KJP). Tato správa fondů, která působí vedle zákonných úprav, je hlavním instrumentem podpory dětí a mládeže v Německu.

Prostřednictvím Plánu podpory dětí a mládeže je iniciováno a podporováno úsilí pomoci mladým lidem, včetně práce s mládeží, přesahují-li rámec zákonných povinností zemí a obcí. Z prostředků Plánu podpory dětí a mládeže plyne finanční pomoc celé řadě nejrozličnějších aktivit, které v mimoškolní oblasti plní širokou škálu výchovných a vzdělávacích úkolů. Spolkové ministerstvo rodiny, seniorů, žen a mládeže (BMFSFJ) je nejvyšším spolkovým úřadem, který nese odpovědnost za rozdělování finančních prostředků z plánu KJP v rámci opatření s nadregionálním významem.

V roce 2007 bylo k dispozici 107,020 milionů eur (2006: 105,088 milionů eur), určených na příspěvky a úkony pro běžné účely zemí, zřizovatelů a pro činnost svobodné pomoci pro mládež.

2.4.2. Soukromé a jiné zdroje financování

Ve Spolkové republice Německo je aktivní celá řada veřejných a soukromých nadací, které poskytují podporu v oblasti práce s mládeží, a to buď dlouhodobě nebo v návaznosti na konkrétní projekty. Také průmyslové a obchodní podniky podporují v rámci sponzoringu konkrétní projekty a financují je celkově nebo částečně. Na tomto místě jsou jmenovány jen některé z celé řady nejrůznějších nadací, charitativních společností a firem.

Nadace Německá známka mládeže (Stiftung Deutsche Jugendmarke e.V.)

Nadace Německé známka mládeže je jednou z nejvýznamnějších nadací v oblasti podpory mládeže v Německu. Spravuje finanční prostředky, které pocházejí z každoročního prodeje zvláštních poštovních známek, vydávaných Spolkovým ministerstvem financí a prodávaných s příplatkem "Na podporu mládeže". Tyto prostředky jsou využívány – v souladu se stanovami nadace - "ve prospěch německé mládeže".

Nadace Demokratická mládež (Stiftung Demokratische Jugend,
<http://www.jugendstiftung.org>)

Cílem nadace Demokratická mládež je v první řadě podpora projektů zaměřených na práci s mládeží a sociální pomoc mladým lidem v nových spolkových zemích. Stěžejními body jsou rozšíření možností trávení volného času, odborné vzdělání znevýhodněných mladistvých, motivace k vlastním iniciativám, různé služby atd.

Studie firmy Shell o situaci mládeže (Shell-Jugendstudie, <http://www.shell.de/jugendstudie>)
Akciová společnost Deutsche Shell AG již řadu let finančně podporuje vypracování vědecké studie o životě a situaci dětí a mládeže.

Nadace Mládež zkoumá (Stiftung Jugend forscht e.V., <http://www.jugend-forscht.de>)

Nadace Mládež zkoumá byla založena v roce 1965 a je společným projektem Spolkového ministerstva vzdělávání, časopisu Stern a četných partnerských firem na regionální úrovni. Tato nadace podporuje prostřednictvím různých soutěží výzkumnou činnost mladých lidí.

Nadace spořitelny Mládež a hospodářství – Počítačová škola mládeže (Stiftung Jugend und Wirtschaft – Jugend-Computerschule, <http://www.sk-jugend.de>) je příkladem pro mnohé lokální iniciativy, které dávají prostředky mladým lidem. Jde o všeobecně prospěšnou nadaci městské spořitelny v Kolíně nad Rýnem, která byla založena v roce 1972. Nadace slouží mladým lidem z Kolína, kterým může poskytnout zajímavou nabídku vzdělání v oblasti ekonomiky a médií.

3 Práce s mládeží v praxi

3.1 Práce ve svazech mládeže

3.1.1. Přehled struktur práce ve svazech mládeže

Práce ve svazech mládeže probíhá v prostředí, které se vyznačuje principy dobrovolnosti, samosprávy a svobody sebeurčení. Vedle výchovy a vzdělání, krizové pomoci a poradenství, využití volného času a zábavy plní práce ve svazech mládeže také úkoly spojené se zastupováním zájmů mladistvých ve všech oblastech ve vztahu k státu a společnosti. Znamená to politickou práci, zapojení se do všech politických procesů a rozhodování, které se dotýkají zájmů mladých lidí.

Svazy mládeže se chápou jako sdružení dětí, mladistvých a mladých dospělých. Svou činnost vykonávají samostatně a na vlastní odpovědnost bez ovlivňování ze strany států. Jsou finančně podporovány i prostředky z veřejných zdrojů. Fundamentem jejich práce je dobrovolná a bezplatná činnost spolupracovníků a spolupracovnic těchto svazů.

Práce svazů mládeže je podle vlastních požadavků zaměřena v první řadě na výchovnou a vzdělávací činnost. Na rozdíl od vzdělávání na školách však probíhá zásadně na principu dobrovolnosti, bez tlaku vysokých požadavků na dosažené výkony či známky. V této souvislosti se proto mluví o *mimoškolní práci s mládeží* nebo o *mimoškolním vzdělávání mládeže*.

Ve Spolkové republice Německo v současnosti působí **více než 90 nadregionálních svazů mládeže**, které pokrývají celé spektrum zájmů a aktivit mladé generace. Oblast jejich činnosti je velmi pestrá a různorodá. Také stupeň organizovanosti mládeže je v Německu poměrně vysoký. Odhaduje se, že přibližně čtvrtina všech mladistvých je organizována ve svazech, bez sportovního svazu Deutsche Sportjugend se jedná o šest milionů mladých lidí. V současnosti se čím dál tím méně mladých lidí organizuje ve svazech (s výjimkou sportovních organizací) a klesá také jejich ochota dobrovolně a bezplatně se angažovat.

3.1.2. Nadregionální svazy mládeže

Zde je jako příklad uvedeno několik z více než 90 nadregionálních svazů mládeže:

Německá sportovní mládež [<i>Deutsche Sportjugend im Deutschen Olympischen Sportbund e.V. (DOSB)</i>] – sekce mládeže při Německém svazu sportu, svaz mládeže s nejvyšším počtem členů v Německu	http://www.dsj.de
Německý spolkový kruh mládeže (DBJR) – pracovní sdružení svazů mládeže, činných na spolkové úrovni	http://www.dbjr.de
Kruh politické mládeže (RPJ) – svaz zahrnuje politické organizace mládeže blízké nebo patřící k politickým stranám, které jsou zastoupeny ve Spolkovém sněmu, předsednictvo je obsazováno střídavě na základě rotačního principu. Němečtí mladí demokraté – Mladá levice Zelená mládež Mladí liberálové Mladí socialisté v SPD Mladá unie Německa	http://www.jdjl.org http://www.gruene-jugend.de http://www.julis.de http://www.jusos.de http://www.junge-union.de

3.2. Politické vzdělávání

V rámci mimoškolního vzdělávání mládeže hraje v Německu důležitou roli také politické vzdělávání mládeže. Jeho hlavním cílem je zprostředkovat mladým lidem poznatky o společnosti a státě, umožnit vytváření vlastního úsudku a mínění o politických procesech a konfliktech, posilovat schopnost vnímání a využívání vlastních práv a zájmů, a také povinností a odpovědnosti vůči společnosti. Politické vzdělávání motivuje mimo jiné k spoluúčasti na vytváření svobodné demokratické společnosti a státního zřízení.

V Německu působí celá řada nejrůznějších institucí a organizací, které se zabývají politickým vzděláváním mládeže. Některé z nich se spojily do společné iniciativy poskytovatelů politického vzdělávání (GEMINI, <http://www.bap-politischebildung.de>). K iniciativě **GEMINI** patří Pracovní kruh německých vzdělávacích zařízení (*Arbeitskreis deutscher Bildungsstätten*; AdB), Spolkový pracovní kruh Práce a život (*Bundesarbeitskreis Arbeit a Leben*; AuL), Pracovní sdružení katolických sociálních vzdělávacích zařízení

(*Arbeitsgemeinschaft katholisch-sozialer Bildungswerke*, AksB), Německý svaz lidových vysokých škol (*Deutscher Volkshochschulverband*), Evangelická skupina institucí pro společenskopolitické vzdělávání mládeže (*Evangelische Trägergruppe für gesellschaftspolitische Jugendbildung*) a Svaz vzdělávacích středisek v zemské oblasti (*Verband der Bildungszentren im ländlichen Raum e.V.*).

3.3. Vzdělávání v oblasti kultury

Mimoškolní vzdělávání mládeže v oblasti kultury představuje důležitou oblast aktivit podporujících vývoj mladých lidí. Z toho důvodu si odborné organizace mimoškolního kulturního vzdělávání mládeže v Německu vytýčily za cíl poskytovat rozsáhlou podporu kulturnímu vzdělávání mládeže.

Mimoškolní vzdělávání v oblasti kultury má specifický přínos pro rozvoj osobnosti a otvírá mladým lidem možnosti účastnit se kulturního života společnosti. Podporuje schopnost přistupovat k umění a kultuře samostatně a kriticky a motivuje k tvořivým a estetickým aktivitám v oblasti hudby, tance, rytmiky, hry, divadla, literatury, výtvarného umění, architektury, filmu, fotografie, videa, médií a počítačů. Kulturní vzdělávání podporuje fantazii a kreativitu, rozvíjí schopnost nezávislého úsudku, kritiky a tolerance vůči domácím i cizím kulturním formám v jejich společenských souvislostech. Kromě jiného vytváří nové možnosti smysluplného trávení volného času a motivuje k vědomé a aktivní sebereflexi.

Rozsáhlý přehled o svazech a institucích kulturního vzdělávání poskytuje příručka **Politika dětí a mládeže a pomoc dětem a mládeži ve Spolkové republice Německo – Struktury, organizace, instituce**, vydávaná IJAB (IJAB - Odborní sekce mezinárodní práce s mládeží Spolkové republiky Německo). Příručku lze objednat na: <http://www.ijab.de> *Bestellservice > Bücher, Broschüren und Flyer für Fachkräfte*.

Zastřešující organizací pro vysoký počet celostátních odborných svazů, institucí a zemských sdružení z oblasti kulturního vzdělávání mládeže je **Spolkové sdružení kulturního vzdělávání dětí a mládeže** (*Bundesvereinigung Kulturelle Kinder- und Jugendbildung*; <http://www.bkj.de>).

Stanovisko komise k zastoupení zájmů dětí (Kinderkommission) k tématu děti a kultura: http://www.bundestag.de/ausschuesse/a13/kiko/Empfehlungen_und_Stellungnahmen/Kinder_und_Kultur.pdf (7.4.08)

3.4. Sport

Sport hraje pro mladé Němce velmi důležitou roli. Sportovní organizace **Německá sportovní mládež** (*Deutsche Sportjugend*; <http://www.dsj.de>) má kolem 9 milionů členů. Ve sportovních spolcích a svazech je aktivní více než třetina mladých lidí ve věku do 27 let.

Organizace dsj působí v oblasti politiky sportu a mládeže. Jejím cílem je přispívat k rozvoji osobnosti u mladých lidí, podporovat jejich sociální cit a snažit se motivovat je k tomu, aby se společensky angažovali. Práce s mládeží ve sportu je vzdělávací práce s mladými lidmi. Na tomto základě dsj poskytuje rozmanitou nabídku přesahující rámec praktického sportu, která je otevřena pro všechny děti a mladistvé.

Mimoškolní dětský sport v klubech, komerčních zařízeních nebo neformálních pohybových centrech hraje vedle školního sportu v dnešní době pro většinu dětí nejdůležitější roli pro nácvik sociálního chování v kruhu přátel. Děti z nových spolkových zemí se účastní méně organizovaného sportu než děti ze starých spolkových zemí.

O účasti dětí a mladistvých z migračního prostředí na organizovaném sportu neexistují na celorepublikové úrovni žádné průzkumy. Podle odhadů na základě průzkumů jednotlivých spolkových zemí se organizovaného sportu účastní pět až deset procent mladých lidí.

Zřejmě nejoblíbenějším sportem v Německu je fotbal, který hraje také čím dál tím více dívek a mladých žen. Téměř dva miliony mladistvých ve věku do 18 let jsou registrovány ve fotbalových spolcích či klubech, z toho ve věkové skupině od 7 do 14 let jde přibližně o 180000 dívek.

K dalším oblíbeným sportům patří gymnastika, tenis, házená, plavání, lehká atletika, stolní tenis, odbíjená, košíková, badminton, lyžování. Mimo sportovních aktivit v rámci spolků mladí lidé v Německu se intenzivně věnují jízdě na kole a inline bruslení.

Síť sportovních zařízení je všeobecně velmi dobrá. V mnoha městech a obcích však v rostoucí míře chybí finanční prostředky potřebné na údržbu a modernizaci sportovních zařízení. Veřejná sportoviště jako například dráhy a rampy pro milovníky skateboardu jsou čím dál tím častěji odkázána na soukromé sponzory, kteří financují jejich výstavbu.

(Zdroje: *Deutsche Sportjugend*, <http://www.dsj.de>; *Erster Deutscher Kinder- und Jugendsportbericht*, Schorndorf 2003)

3.5. Sociální práce s mládeží a pomoc dětem

Sociální práce s mládeží ve Spolkové republice Německo zahrnuje všechna zařízení, služby a akce pro mladé, které je podporují v tom, aby našli své místo jako uznávaní a zodpovědní členové společnosti. Tyto aktivity se soustřeďují zejména na pomoc mladým lidem v souvislosti s hledáním práce. Poradenství a sociálně-pedagogicky orientované nabídky a pomocná opatření se orientují zejména na sociálně slabší a handicapované a snaží se různá znevýhodnění vyrovnat.

Tato činnost kromě toho mladé lidi podporuje v oblasti školního a odborného vzdělávání, integrace do pracovních struktur a do společnosti stejně tak jako v oblasti jejich odborného růstu.

Sociální práce s mládeží v Německu spojuje mnoho různorodých činností. V první řadě je **součástí pomoci dětem a mládeži** a jako taková spadá pod zákon o pomoci dětem a mládeži. Na druhé straně ovšem zasahuje také do oblastí jiných zákonných úprav, na jejichž tvorbu uplatňuje svůj vliv anebo z jejichž zdrojů je také částečně financována. Zde je zapotřebí jmenovat zejména zákon na podporu práce.

Kooperační sdružení pro sociální práci s mládeží (Kooperationsverbund Jugendsozialarbeit, <http://www.jugendsozialarbeit.de>) je celostátní sloučení zřizovatelů a zařízení sociální práce s mládeží. Cílem kooperačního sdružení je dále rozvíjet odborně fundovanou lobbyistickou práci ve společnosti a politice ve prospěch znevýhodněných mladých lidí. Kooperační sdružení usiluje o těsnou spolupráci se všemi organizacemi a institucemi činných v oblasti sociální práce s mládeží. Kromě zřizovatelů pomoci pro mládež jsou hlavními kontaktními partnery při budoucí činnosti sdružení zaměstnavatelé, odbory, vědecké instituce, spolková ministerstva a úřady práce.

3.6. Aktivity s náboženskou tematikou pro děti a mládež

Církevní práci s mládeží se v Německu rozumí specifická nabídka, která se orientuje na křesťanský obraz člověka. Církevní práce s mládeží chce přitom „nezištnou službou motivovat a přizpůsobovat mládež k prožívání křesťanství.“ (Křesťanský program pro mládež diecéze Würzburg) a klade si za výchovný cíl zprostředkovat mladým lidem křesťanský obraz člověka a vztah k bohu jako zdroj zdařilého života. Církevní práce s mládeží chce přitom podporovat mládež v jejím vývoji k silným osobnostem, doprovázet ji k pozitivnímu postoji, který se řídí jednáním v souladu s poselstvím Ježíše Krista.

Klasickou formou, jak těchto cílů s dětmi a mládeží dosáhnout, je práce ve svazích mládeže. Katolická mládežnická práce je z největší části organizována zastřešujícím svazem německé

katolické mládeže (Dachverband des Bundes der deutschen katholischen Jugend, BDKJ, <http://www.bdkj.de>), které se snaží na skupinových hodinách, v stanových táborech a přes různé projekty zprostředkovat aktuální životní společenství a křesťanské hodnoty. Členy BDKJ je mezi jinými Německé sdružení skautů St. Georg (Deutsche Pfadfinderschaft St. Georg), Křesťanská pracující mládež (Christliche ArbeiterInnen Jugend, CAJ), Katolické zemské mládežnické hnutí Německa (Katholische Landjugendbewegung Deutschlands, KLJB) a mnoho dalších. Svaz BDKJ se chápe jako nositel církevní práce s mládeží v okresech, diecézích, spolkových zemích a na spolkové úrovni. Svými členskými svazy působí BDKJ na farních úřadech a dalších místech církevní práce s mládeží.

Pracovní spolek evangelické mládeže v Spolkové republice Německo e.V. (Arbeitsgemeinschaft der Evangelischen Jugend in der Bundesrepublik Deutschland e.V., aej, <http://www.evangelische-jugend.de>) je sdružením evangelické mládeže v Německu. Jako zastřešující organizace zastupuje zájmy evangelické mládeže na spolkové úrovni vůči spolkovým ministerstvům, odborným svazům a mezinárodním partnerům, má 36 členů a reprezentuje více jak 1,2 milionu mladých lidí. K členům AEJ patří Týmy pro práci s mládeží zemské církve EKD, Týmy pro práci s mládeží svobodné církve, Mládež evangelicko-metodistické církve (EmK) a mnoho dalších.

Práci s mládeží v rámci svobodných církví realizuje pět organizací:

- Pracovní sdružení mládeže evangelicko-metodické církve (Jugendwerk der Evangelisch-methodistischen Kirche EmK, <http://www.emk.de>)
- Zastoupení svazu svobodných evangelických obcí v Německu (Jugendgeschäftsstelle des Bundes Freier Evangelischer Kirchen BFEG, <http://www.feg.de>),
- Pracovní sdružení obcí svazu svobodných evangelických společenství v Německu (Gemeindejugendwerk des Bundes Evangelisch-Freikirchlicher Gemeinden in Deutschland e.v. GJW, <http://www.gjw.de>)
- Práce s mládeží evangelické bratrské jednoty (Jugendarbeit der evangelischen Brüder-Unität, <http://www.ebu.de>)
- Pracovní sdružení samostatné evangelicko-luteránské církve (Jugendwerk der selbständigen Evangelisch-Lutherischen Kirche SELK-Jugend, <http://www.selk-jugend.de>)

Ze 3,2 milionů muslimů žijících toho času v Německu tvoří asi polovinu děti a mladiství. Spolky působící v rámci mešit nabízejí mimo jiné jazykové kurzy pro děti předškolního věku, kurzy pro ovládání počítačů, sportovní kurzy, společné aktivity v rámci volného času apod. (Zdroj: *Wie erreicht Familienbildung und –beratung muslimische Familien? Eine Handreichung. BMFSFJ 2008. Jak dosáhne rodinná politika a poradenství muslimské rodiny? Praktická pomůcka. Spolkové ministerstvo pro rodinu, seniory, ženy a mládež 2008, <http://www.bmfsfj.de/bmfsfj/generator/Kategorien/Publikationen/Publikationen,did=113808.html>, 4.11.08)*

Internetová adresa

www.aagb.net - webová stránka Svazu alevitských mladistvých v Německu (Bund der Alevitischen Jugendlichen in Deutschland e.V. - AAGB) organizace mladistvých ve věku od 16 do 27 let, kteří vyznávají alevitskou víru a svazová organizace Německé rady mládeže (Deutscher Bundesjugendring)

Církev a mládež – srovnání církevní práce s mládeží v Německu a České republice.

V: Miteinander – Společně. Pracovní pomoc pro německo-česká mládežnická setkání, Dům mládeže Düsseldorf 2000.

3.7. Integrace dětí a mládeže s migračním pozadím

Ve Spolkové republice žije více než čtvrtina (27%) dětí a mladistvých do 25 let v rodinách s migračním pozadím. (Zdroj: <http://de.statista.org/statistik/daten/studie/1448/umfrage/anteil-der-familien-mit-migrationshintergrund-nach-kinderanzahl/>, 3.11.08)

Význam státních opatření na podporu výučby jazyka u těchto dětí se dnes nezpochybňuje. Ministerstvo pro mládež Severního Porýní-Vestfálska např. již dva roky podporuje jazykové kurzy ve školkách.

Děti bez statutu a děti utečenců to mají ve Spolkové republice ještě stále těžké. Koncem roku 2003 žilo v Německu kolem 76 000 dětí a mladistvých s nejistým stavem pobytu. Tisíce dětí je zproštěno povinné školní docházky, neboť rodiče čekají na politický azyl, rodiny jsou v Německu pouze trpěny nebo nemají žádný pobytový statut. V Bádensku-Württembersku, Hesensku, Porýní-Falci, Sársku a Sasku-Anhaltsku nejsou děti utečenců s nejistým statutem pobytu školou povinné, mají pouze *právo školy navštěvovat*.

Na zlepšení šancí mladých cizinců a cizinek na získání výučního místa založilo spolkové ministerstvo pro vzdělávání (Bundesbildungsministerium, BMBF) deset profesních kvalifikačních sítí (berufliche Qualifizierungsnetzwerke, BQN). Řemeslnické komory, odbory, školy a podniky mají v budoucnu úzce spolupracovat a podporovat tak mladé migranty a migrantky při hledání zaměstnání. Ministerstvo chce tímto programem „působit proti rostoucímu znevýhodňování mladých migrantek a migrantů“. V současné době absolvuje pouze kolem 39 % mladistvých s migračním pozadím profesní vzdělání v duálním systému, u německých mladistvých je to dle informací BMBF více jak 60 %. Více informací:

<http://www.kompetenzen-foerdern.de>

(Zdroj: *terre des hommes Deutschland e.V.*,

<http://www.tdh.de/content/materialien/download/index.htm?&action=details&id=171>, 2.05.05; Deutscher Bundestag, http://www.bundestag.de/bic/presse/2005/pz_050322.html, 2.05.05)

Také zmocněnkyně spolkové vlády pro integraci označila špatný stav vzdělání dětí z migračních rodin za varovný. Od poloviny 90tých let se podíl zahraničních mladistvých na profesním vzdělávání kontinuálně snižuje. Podle tohoto činí podíl nekvalifikovaných mladistvých v této skupině 40 %, u německých mladistvých pouze 12 %. Celkem žije v Německu 14 milionů lidí s migračním pozadím. Započítáni jsou cizinci, vystěhovalci, usedlíci a Němci, kteří se vrátili ze zahraničí. Každé čtvrté novorozeně má alespoň jednoho rodiče cizince, každé páté uzavřené manželství je binacionální.

(Zdroj: http://www.integrationsbeauftragte.de/download/Memorandum_Endfassung.pdf, Září 2005)

V oblasti sportu jsou díky spolkovému programu *Integrace sportem (Integration durch Sport*, <http://www.integration-durch-sport.de>) především mladí přistěhovalci německého původu a další imigranti podporováni integračními prostředky, mezi které patří široké spektrum sportovního využití ve volném čase.

Děti a mladiství, kteří jsou v Německu trpěni, se mohou zúčastnit cest pro děti a mládež. Německá Rada mládeže (Deutscher Bundesjugendring - DBJR) na zasedání hlavního výboru v září 2005 přijal jednomyslně stanovisko k situaci mladistvých uprchlíků v rámci práce s mládeží. Rada mládeže přitom poukázala na skutečnost, že témata jako „Utváření přistěhovalecké společnosti“ a „interkulturní otevření“ jsou centrálními tématy, jejichž realizace mnohdy ztroskotává na zákonných rámcových podmínkách. Více informací: <http://www.dbjr.de/index.php?m=4&pid=77&UID=77218fb1fa31502cfe52f08b87fc81e3>

Speciální konzultace pro mladistvé a mladé plnoleté přistěhovalce ve věku do 27 let nabízí **Služby pro migraci mladistvých** (Jugendmigrationsdienste, <http://www.jugendmigrationsdienste.de>). Služby pro migraci mladistvých radí a starají se především o školou již nepovinné mladé přistěhovalce, během a po absolvování integračních kurzů (jazykový kurs a orientace o zemi a lidech). Stanovují společně s nimi jejich potenciály a deficity a vypracovávají s nimi plán na integraci do trhu profesního vzdělávání či návštěvy škol vyššího vzdělávání. V Službách pro migraci mladistvých jsou také uzavírány kontakty s místními mladistvými a s mladistvými s migračním pozadím, kteří již delší dobu v zemi žijí.

3.8. Informování mládeže

3.8.1. Informační a poradenská centra pro děti a mládež

V oblasti informování mládeže v systému práce s mládeží na komunální úrovni se na konci 60. let dostala do popředí informační centra mládeže, která plní převážně všeobecnou informační a poradenskou funkci. Jsou k dispozici mladým lidem a také konkrétním profesním skupinám a poskytují poradenství při nejrůznějších problémových a konfliktních situacích. Buď informují a poskytují poradenství přímo v oblastech drogové a alkoholové závislosti, problémů ve škole, v oblasti kultury, volného času a cestování, pomáhají při prevenci AIDS a podobně, nebo odkazují na jiná odborná poradenská místa.

První z těchto specifických informačních center mládeže bylo zřízeno v roce 1967 v Mnichově (<http://www.jiz-m.de>), brzy na to následovala další, a tak jsou dnes v mnoha, především větších městech informační a poradenská místa pro mladistvé.

Informační funkci plní také četné úřady, centra a svazy mládeže, informace jsou poskytovány také v rámci svépomocných skupin, tiskovin pro mladé a také na v oblasti výzkumu problematiky mládeže.

Zprostředkování zmíněných informací v oblasti politiky mládeže se orientuje na zemské a federální struktury Spolkové republiky Německo. Informační místa na lokální, komunální, regionální a zemské úrovni se nacházejí na celém území Spolkové republiky a jsou proto přístupná všem mladistvým v Německu. Celkově se význam informovanosti mládeže v posledních letech výrazně zvýšil. Nová média mají schopnost oslovit velkou část mladé generace. Od září roku 2004 je na internetu národní portál pro mládež Netzcheckers (<http://www.netzcheckers.de>).

Tento portál odborníků pro pomoc dětem a mládeži (<http://www.jugendhilfeportal.de>) je informační, kooperační a komunikační platformou pro odborníky z oblasti pomoci dětem a mládeži. Všechny osoby, které se z odborného či čestného (neplaceného) zájmu informují na internetu na téma pomoc dětem a mládeži, které mají vědecký či všeobecný charakter, zde naleznou dobře strukturovanou a fundovanou databázi. Rozpětí informací sahá od seznamu relevantních institucí na celostátní, zemské a komunální úrovni až k tematicky relevantním dokumentům a podkladům. Zde je k dispozici seznam jednotlivých akcí a popis projektů, aktuální zprávy v rámci pomoci dětem a mládeži a také nabídky pracovních míst. Informace přitom nejsou duplicitní, vždy lze nalézt odkaz na jeden zdroj.

Platforma Jugendinfonetz.de, Informační síť pro mládež, byla zřízena jako zdroj informací určených odborníkům v oblasti informací pro mládež (<http://www.jugendinfonetz.de>). Každé zařízení v Německu, které se zabývá touto tematikou má možnost aktivně se zúčastnit utváření uvedené informační sítě.

3.8.2. Média pro děti a mládež

Média zaměřená na mladé hrají v Německu stále větší roli: Z časopisu *Bravo*, který byl založen v roce 1956 původně jako televizní magazín, vzniklo periodikum, jemuž se již několik desetiletí daří oslovovat mladé lidi. Ostatní časopisy pro mládež jako *Pop Rocky* a *Popcorn* se již dávno staly mediálními dinosaury.

Zejména v 70. letech se média osvobodila od pedagogické zatuchlosti z doby hospodářského zázraku. V televizních kanálech jako ZDF se otevřely možnosti vysílat pořady pro mladé (jako např. *direkt*). Výběr témat a forma jejich zpracování byly pravidelně spojeny se žhavými diskusemi i v samotných redakcích vysílače.

V 80. letech média zaměřená na mladé publikum stagnovala. Příliš inovací nepřicházelo ani z redakcí časopisů, ani z rozhlasových stanic. Až začátkem 90. let se trh v oblasti médií zaměřených na mladé dostal do pohybu: objevila se celá řada nových úspěšných časopisů. Veřejnoprávní rozhlasové a televizní stanice pod vlivem soukromé konkurence, která najednou ovládla trh, opět objevily cílovou skupinu: *mladé lidi*.

Typickým znakem trhu v oblasti médií zaměřených na mladé je dynamičnost. Některé nové magazíny a časopisy vznikají neočekávaně, jistou dobu doprovázejí konkrétní nový trend mladé generace a zanikají stejně rychle jako vznikly. Jakmile daný trend není v módě, mladí a sponzoři ztratí zájem.

Navzdory existenci elektronických médií nepřestávají mladí lidé v Německu číst časopisy. Hudební vysíláče VIVA a MTV jim sice ubírají inzerenty a příjmy z reklamy, ovšem ne čtenáře. Tomu odpovídá také značný nárůst nákladu časopisů pro mládež od roku 1990: V roce 1995 činil jejich náklad 4,8 milionu, zatímco v roce 1991 to bylo jen 3,5 milionu exemplářů (kolem 14 milionů mladých lidí ve věku od 14 do 26 let tvoří v Německu hlavní cílovou skupinu pro média zaměřená na mladé).

Mimořádně úspěšné byly v minulých letech tzv. *dívčí časopisy*. Jejich úspěšné tažení zahájil v roce 1988 *Bravo Girl*. Otevřel tak cestu titulům jako *Brigitte Young Miss*, což je magazín, který vyšel v roce 1990 jako příloha ženského časopisu *Brigitte*.

Nejen trh s časopisy se dostal v 90. letech do pohybu. Především po založení soukromých rozhlasových stanic s programem zaměřeným převážně na mladé publikum a pod dojmem velkého úspěchu hudebních TV-stanic MTV a VIVA, vnímaných mladou generací jako televizní rádio, musel veřejnoprávní rozhlas (rozhlasové vysíláče ARD) reagovat, aby si mladé posluchače udržel. Mimořádně úspěšná je rozhlasová stanice *Eins Live* západoněmeckého rozhlasu WDR. Úspěšně si počíná také *Sputnik* středoněmeckého rozhlasu MDR, který vznikl z původního vysíláče pro mládež *DT 64* v bývalé NDR. Další rozhlasové stanice pro mládež v působnosti ARD s rostoucím podílem na trhu ve věkové skupině od 14 do 29 let jsou nebo byly *N-joy* (NDR), *SWF3* a *Fritz* (RBB).

Zdá se, že televizní stanice mají největší problémy ze všech médií zaměřených na mládež: snad žádnému pořadu pro mladé publikum není souzeno dlouhé trvání. Mladá generace je pro televizní tvůrce nejproblematictější ze všech cílových skupin. Podle výsledků studie vysíláče WDR tráví věková skupina mladých mezi 14 a 16 lety před televizní obrazovkou denně v průměru pouze 96 minut. Jde o skupinu obyvatel, která tráví u televize nejméně času. Mnozí z nich sledují pravidelně program hudebních vysíláčů MTV a VIVA. Tyto stanice mají mezi mladými pověst médií, která určují nové trendy. Hudba, způsob vyjadřování a styl těchto pořadů se stávají součástí kultury mládeže.

(Autorem značné části tohoto textu je Ulrich Kalhöfer.)

Spotřebitelská analýza dětí (KidsVerbraucheranalyse) v roce 2004 konstatovala, že chuť k četbě 6 až 13letých mírně stoupla. 22 časopisů, které byly předmětem této analýzy, čte 69% (64%: 2002) všech dívek a chlapců. Největší oblibě mladých čtenářů se těší časopis *Micky Maus*, který čte 16,2% mladého publika, následován dětským časopisem *Junior* (12,8%). U chlapců dosahuje *Micky Maus* podílu 22,7%, což je nad všeobecný průměr. Dívčata pak preferují časopis *Wendy*, jehož tématem jsou koně (11,2%), následován časopisem *Junior*, (10,2%) a *Micky Maus* (9,3%). Dalšími oblíbenými časopisy v této věkové skupině jsou *Disneys Lustiges Taschenbuch*, *Bibi Blocksberg*, *Simpsons*, *Benjamin Blümchen*, *Löwenzahn*.

(Zdroj: KidsVerbraucherAnalyse 2004, <http://www.ehapa.de/ehapa/e7/e36/e37/e1539/indexger.html>, 28.04.05)

Listina internetových adres Tiskového klubu mládeže (Jugendpresseclub e.V.) na téma Média pro děti a mládež: <http://www.jugendpresseclub.de/links.html>.

3.8.3. Mezinárodní kooperace

Spolková republika Německo je členem organizace **Eurodesk** (<http://www.eurodesk.org>), což je evropská síť s informacemi na téma mládež, odborná výuka, vzdělávání, mobilita v Evropě, stejně jako o podpůrných programech. Stávající databáze je doplňována každým z počítačových partnerů národními údaji. V Německu je Eurodesk součástí IJAB - Odborní sekce mezinárodní práce s mládeží Spolkové republiky Německo (IJAB - Fachstelle für Internationale Jugendarbeit der Bundesrepublik Deutschland e.V.).

IJAB je členem agentury **ERYICA** (*European Youth Information and Counselling Agency*, <http://www.eryica.org>), sdružení pro informování mládeže na evropské úrovni.

3.9. Cestování dětí a mládeže

3.9.1. Způsoby cestování dětí a mládeže

Dospívající v Německu mají možnost vybrat si z mnoha možností. Mladí lidé si svoje cesty plánují nejraději sami. Kolem třech čtvrtin mladých ve věku od 14 do 19 let podniká každoročně delší prázdninovou cestu. V žebříčku oblíbených cílů vede jednoznačně Španělsko a Francie. Své cestovatelské sny mohou mladí lidé ve značné míře realizovat díky cenově výhodným letům last-minute. Při rozhodování pro ten nebo onen cíl cesty se řídí časopisy pro mládež anebo poznatky z rozhovorů s přáteli. Mladí lidé si chtějí o dovolené především užít zábavu, něco zažít a poznat nové lidi.

Mladí lidé cestují buď sami, s přáteli nebo s rodinou. Mohou se také přihlásit do klubů, které slibují splnění prázdninových přání odpovídajících představám mladé generace. Komerční cestovní kanceláře nabízejí programy pro mládež, vytvořené na základě průzkumů trhu a zaznamenávají tak rostoucí zájem mladých Němců.

V souvislosti s velkým tlakem na trhu práce roste také poptávka po cestách a zahraničních pobytech kombinovaných s pracovními činnostmi nebo vzdělávacími kurzy. Zejména maturanti, kteří chtějí dále studovat, si uvědomují, že získáním zkušeností v zahraničí mohou zvýšit své šance. Neustále přibývá firem a míst nabízejících pobyty au-pair, jazykové kurzy v zahraničí či zahraniční stáže a pracovní pobyty. V celoněmeckém průměru stráví jeden školní rok v zahraničí pouze 5 % všech žáků druhého stupně základních a středních škol. V Hamburku je jejich počet podstatně vyšší a na některých školách dosahuje dokonce desítek procent. Jednou ze spolkových zemí s nejnižší kvótou výměny žáků je Bavorsko. V důsledku zavedení maturitní zkoušky po 12 letech školní docházky (tato možnost již vstoupila v platnost v některých spolkových zemích a v jiných se teprve zavádí), se v budoucnu očekává nižší zájem žáků o roční studijní pobyty v zahraničí. Důvodem předpokládaného poklesu je to, že se školní rok strávený v cizině v každém případě musí zopakovat, neboť výsledky dosažené na zahraničních školách v Německu zpravidla nejsou uznávány.

(Zdroj: <http://www.schueleraustausch.de>)

3.9.2. Ubytovny pro mládež a jiná ubytovací zařízení pro mladé

V současnosti je v Německu 604 hostelů. Ubikace Německého svazu ubytoven pro mládež lze najít na všech turisticky zajímavých místech. Většina z nich je vhodná také pro ubytování rodin a nabízí možnosti sportovního vyžití na vlastních sportovištích. Mnohé z ubytoven jsou upraveny pro vozíčkáře. Hostely lze rozdělit do čtyř kategorií; ceny za nocleh včetně snídaně se pohybují od 15 do 25 Euro.

Více informací poskytne Německý svaz ubytoven pro mládež (*Hauptverband des Deutschen Jugendherbergswerks*) na internetové stránce <http://www.djh.org> nebo <http://jugendherberge.de>.

Cenově výhodné ubytování poskytuje také více než 400 ubytoven Mladých přátel přírody Německa (*Naturfreundejugend Deutschlands*). Seznam a další informace jsou k dispozici na: <http://www.naturfreundejugend.de>.

Spolkové pracovní sdružení Evangelické prázdninové služby pro mládež (<http://www.bej.de>) vydalo ve spolupráci se **SOKEV** CD-Rom, který obsahuje seznam více než 5000 nekomerčních a samosprávných ubytovacích zařízení pro skupiny v Německu. Tato databanka se nazývá **GrukiD**.

Další databanku ubytovacích možností skupin v Německu (Deutsches Zentralverzeichnis; Německý centrální seznam) poskytuje **Redakce Vademecum**, Internet: <http://www.gruppenunterkuenfte.de>.

3.9.3. Tipy na cesty a informace

V Německu je dobře fungující síť železničních tratí. Vlakové spojení mezi velkými městy je rychlé a spolehlivé. Na kratších a vedlejších trasách jezdí vlaky naopak jen zřídka. Německá železniční společnost Deutsche Bahn se v posledních letech dostala pod palbu kritiky v důsledku úsporných opatření a restrukturalizace.

Informace o slevách německých drah Deutsche Bahn pro mladé jsou k dispozici na: <http://www.bahn.de>. Přes internet lze také rezervovat a kupovat jízdenky.

Další informace: <http://www.germany-tourism.de>

Další informace o Německu pro mladé poskytuje **Evropský portál mládeže**: http://www.Europa.eu.int/youth/travelling_Europe/index_de_de.html

3.10. Práce s mládeží na mezinárodní úrovni

3.10.1. Centrální instituce

Další organizace, které mají význam na celostátní úrovni:

- **Deutsch-Französisches Jugendwerk** – Německo-francouzské sdružení mládeže (<http://www.dfjw.org>)
- **Deutsch-Polnisches Jugendwerk** – Německo-polské sdružení mládeže (<http://www.dpjw.org>)
- **Baltic Sea Secretariat for Youth Affairs/Ostseesekretariat für Jugendangelegenheiten**, <http://www.balticsea-youth.org>
- **Koordinierungszentrum deutsch-tschechischer Jugendaustausch Tandem** - Koordinační centrum česko-německé výměny mládeže Tandem (<http://www.tandem-org.de>)
- **Koordinierungszentrum Deutsch-Israelischer Jugendaustausch ConAct** - Koordinační centrum izraelsko-německé výměny mládeže ConAct (<http://www.ConAct-org.de>)
- **Nadace německo-ruská výměna mládeže** - Stiftung Deutsch-Russischer Jugendaustausch (<http://www.stiftung-drja.de>).

Výměna řídicích pracovníků, spolupracovníků a expertů na práci s mládeží se uskutečňuje za účelem výměny zkušeností. Odpovědnost za tuto oblast nesou odpovídající odborné organizace nebo **IJAB - Odborní sekce mezinárodní práce s mládeží Spolkové republiky Německo** (IJAB – Fachstelle für Internationale Jugendarbeit der Bundesrepublik Deutschland e.V., <http://www.ijab.de>).

Součástí počítačové sítě evropských národních agentur je **Německá agentura MLÁDEŽ V AKCI** (*Deutsche Agentur für das EU-Programm JUGEND IN AKTION*,

<http://www.webforum-jugend.de>). Tato agentura je pověřena podporou Evropské komise a Spolkového ministerstva rodiny, seniorů, žen a mládeže při realizaci podpůrného programu Mládež, který obsahuje také Evropskou dobrovolnickou službu.

Německá spolková rada mládeže (Deutscher Bundesjugendring DBJR), Německá sportovní mládež (Deutsche Sportjugend dsj), Rada politické mládeže (Ring Politischer Jugend RPJ) tvoří **Německý národní výbor pro mezinárodní práci s mládeží** (Deutsches Nationalkomitee für internationale Jugendarbeit – DNK). DNK zastupuje německé mládežnické organizace v různých strukturách multilaterální mládežnické spolupráce – například v Evropském fóru mládeže a spolupracuje s mezinárodními institucemi jako s Evropskou unií, Radou Evropy a Spojenými národy. Bližší informace k DNK: <http://www.dbjr.de/dnk>.

S předpokládaným těsnějším politickým a hospodářským sblížením evropských zemí v příštích letech, které bude probíhat zejména díky iniciativám Evropské unie, narůstá význam této multilaterální spolupráce pro svazy mládeže a zvyšuje se váha požadavků na vytvoření vhodných struktur pro účast mladých lidí prostřednictvím sdružení v celoevropském integračním procesu.

3.10.2. Spolupráce s Německem

Viz. *Mezinárodní spolupráce* a příslušnou kapitolu jednotlivých zemí.

3.10.3. Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráce v oblasti politiky mládeže se v Německu soustřeďuje zejména na **podporu programů setkání mladých a expertů z oblasti práce s mládeží**. Cílem je poznání jiných zemí, národů a kultur a přispívání k porozumění mezi národy. Lepší porozumění jiným kulturám přispívá k vytvoření objektivního pohledu na život ve vlastní zemi. Význačné postavení má v této souvislosti zejména podpora evropského povědomí a evropské spolupráce.

Mezinárodní politika mládeže Německa je realizována spolupůsobením **Spolkového ministerstva rodiny, seniorů, žen a mládeže** (BMFSFJ) v grémiích evropské spolupráce na úrovni členských států Evropské unie a Rady Evropy, na základě platných bilaterálních dohod o spolupráci v oblasti politiky mládeže a také činností smíšených expertních výborů pro bilaterální spolupráci Německa s jinými státy.

V současnosti jsou podepsány **vládní dohody a smlouvy přibližně s 30 státy**, které v bilaterálních grémiích určují směrnice pro výměnu mládeže s danou zemí a také způsob a rozsah výměny. Vedle čistě výměnných a poznávacích programů jsou realizovány také speciální programy odborného a dalšího vzdělávání.

Tyto programy realizují zpravidla samostatné instituce a organizace zřizovatelů v oblasti práce s mládeží, především svazy mládeže, vzdělávací zařízení a ostatní poskytovatelé vzdělávání a sociální práce s mládeží, pořadatelé v rámci mezinárodních sdružení mládeže a sociálních služeb (workcamps) a také komunální úřady na místní úrovni.

Mezinárodní politika mládeže se v minulosti zaměřovala na Francii, státy Evropské unie a po roce 1989 na státy střední a východní Evropy. Zvláštní postavení mezi nimi měl velký soused Německa, Polsko. Dobré kontakty existují také se zámořskými státy, jako Japonsko a USA i s některými státy Latinské Ameriky (Chile, Kolumbie). Nová je spolupráce s Čínou.

4. Podrobnější informace

4.1. Dokumenty v doslovném znění

V zastoupení za četné bilaterální smlouvy, které uzavřela Spolková republika, uveďme na tomto místě nejnovější dohodu, a sice německo-čínskou dohodu o spolupráci v oblasti pomoci pro mládež ze 14. září 2006 (http://www.ijab.de/downloads/news/Vereinbarung-D_CH.pdf).

Další dohody uzavřené Spolkovou republikou Německo jsou k dispozici jako *Dokumenty v doslovném znění* v kapitolách o jiných zemích.

4.2. Literatura

Informace o knihách a knižním trhu, knihkupectvích a knihovnách v Německu

- Bursovní svaz německého knižního obchodu (*Börsenverein des Deutschen Buchhandels*), <http://www.buchhandel.de>
- Svaz německých knihoven (*Deutscher Bibliotheksverband e.V.*), <http://www.bdbibl.de/dbv/>

Knihy a publikace o mezinárodní práci s mládeží: <http://www.ijab.de> (internetová stránka IJAB - Odborní sekce mezinárodní práce s mládeží Spolkové republiky Německo) pod: *Bestellservice > Bücher, Broschüren und Flyer für Fachkräfte*

Materiál na téma děti a mládež v Německu

- <http://www.statistik-bund.de> (internetová stránka **Spolkového statistického úřadu**. Poslední publikace vyšla pod titulem: **Im Blickpunkt: Jugend in Deutschland** (V centru pozornosti: Mládež v Německu), Wiesbaden 2000, ISBN: 3-8246-0446-9 (možnost objednávky přes internet)
- **Kinderreport Deutschland**. vydal Deutsches Kinderhilfswerk e.V. (<http://www.dkhw.de>)
- Studie odborového svazu IG-Metall o situaci mládeže. **Lebenseinstellungen junger Arbeitnehmerinnen und Arbeitnehmer**. Vydal IG Metall, Marburg 2002.
- **Kinder- und Jugendpolitik. Kinder- und Jugendhilfe in der Bundesrepublik Deutschland. Strukturen. Institutionen. Organisationen**. Vydal IJAB z pověření BMFSFJ, Bonn, 2008. V němčině, angličtině, francouzštině. Možnost objednávky: info(at)ijab.de. přes internet na: <http://www.kinder-jugendhilfe.info>.
- Shell-Studie o mládeži „**Mládež 2006 – Pragmatická generace pod tlakem**“ (Jugend 2006 - Eine pragmatische Generation unter Druck), Fischer Taschenbuch Verlag 2006

Další publikace z oblasti problematiky mládeže

- **Juventa Verlag**
Ehretstr. 3, 69469 Weinheim, E-Mail: juventa(at)juventa.de, Internet: <http://www.juventa.de>
- **Hermann Luchterhand Verlag GmbH**
Heddesdorfer Str. 31, 56564 Neuwied, E-Mail: info(at)luchterhand.de, Internet: <http://www.luchterhand.de>

3.1 Adresy

Zastupitelské úřady, velvyslanectví a konzuláty

Na internetové stránce německého Ministerstva zahraničních věcí: <http://www.auswaertiges-amt.de> jsou k dispozici veškeré adresy německých zastupitelských úřadů a konzulátů a také adresy zastupitelských úřadů jiných zemí v Německu.

Ministerstva a jiné státní instituce

Úřad spolkového kancléře

Bundeskanzleramt

Willy-Brandt-Str. 1, 10557 Berlin
Tel.: +49 (0)1888 400-0, +49 (0)30 400-0, Fax: +49 (0)30 400-1818, -1819
E-Mail: internetpost(at)bundeskanzlerin.de, Internet:
<http://bundeskanzlerin.bundesregierung.de>

Spolkové ministerstvo rodiny, seniorů, žen a mládeže Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend (BMFSFJ)

Alexanderplatz 6, 10178 Berlin
P.O.Box: 11018 Berlin
Tel.: +49 (0)30 20655-0, Fax: +49 (0)30 20655-1145
Internet: <http://www.bmfsfj.de>
E-Mail: redaktion.kinderzeitung(at)bmfsfj.de, Internet: <http://www.kinder-ministerium.de>

Sídlo Bonn:
Rochusstr. 8–10, 53123 Bonn
Tel.: +49 (0)228 930-0, Fax: +49 (0)228 930-4913

Ministerstvo zahraničních věcí Auswärtiges Amt

Werderscher Markt 1, 10117 Berlin
P.O.Box: 11013 Berlin
Tel.: +49 (0)1888 17-0, Fax: +49 (0)1888 17-3402
E-Mail: poststelle(at)auswaertiges-amt.de, Internet: <http://www.auswaertiges-amt.de>

Další adresy spolkových **ministerstev**: <http://www.bundesregierung.de>

Spolkový archiv Bundesarchiv

Potsdamer Str. 1, 56075 Koblenz
Tel.: +49 (0)261 505-0, Fax: +49 (0)261 505-226
Internet: <http://www.bundesarchiv.de>

Spolkový statistický úřad Statistisches Bundesamt

Gustav-Stresemann-Ring 11, 65189 Wiesbaden
Tel.: +49 (0)611 75-1, Fax: +49 (0)611 724000
E-Mail: info(at)destatis.de, Internet: <http://www.destatis.de>

Sídlo Bonn:
Graurheindorfer Strasse 198, 53117 Bonn
Tel.: +49 (0)1888 644-1, Fax: +49 (0)1888 643- 8990, -8991

Sekretariát Stálé Konference ministrů kultury a školství zemí Spolkové republiky Německo

Sekretariat der Ständigen Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland

Lennéstr. 6, 53113 Bonn
Tel.: +49 (0)228 501-0, Fax: +49 (0)228 501-777
Internet: <http://www.kmk.org>

Kancelář v Berlíně:
Markgrafenstr. 37, 10117 Berlin (Wissenschaftsforum am Gendarmenmarkt)
Tel.: +49 (0)30 25418-400, Fax: +49 (0)30 25418-4 50

U sekretariátu Konference ministrů kultury má sídlo **Výměnná služba pro pedagogy (Pädagogische Austauschdienst, PAD)**.

Kulturní zprostředkovací instituce

Německá akademická výměnná služba Deutscher Akademischer Austauschdienst

Kennedyallee 50, 53175 Bonn

Tel.: +49 (0)228 882-0, Fax: +49 (0)228 882444

E-Mail: postmaster(at)daad.de, Internet: <http://www.daad.de>

Zastoupení v Berlíně:

Berliner Künstlerprogramm

Markgrafenstraße 37, 10117 Berlin (Wissenschaftsforum am Gendarmenmarkt)

Postfach 240, 10106 Berlin

Tel.: +49 (0)30 202208-0, Fax: +49 (0)30 2041-267

E-Mail: BKP.Berlin(at)daad.de

Goethe-Institut e.V.: <http://www.goethe.de>

Dům kultur světa

Haus der Kulturen der Welt

John-Foster-Dulles-Allee 10, 10557 Berlin

Tel.: +49 (0)30 397870, Fax: +49 (0)30 3948679

E-Mail: info(at)hkw.de, Internet: <http://www.hkw.de>

Další adresy

IJAB - Odborní sekce mezinárodní práce s mládeží Spolkové republiky

IJAB – Fachstelle für Internationale Jugendarbeit der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Godesberger Allee 142-148, 53175 Bonn

Tel.: +49 (0)228 9506-0, Fax: +49 (0)228 9506-199

E-Mail: info(at)ijab.de, Internet: <http://www.ijab.de>

Německý národní výbor pro mezinárodní práci s mládeží

Deutsches Nationalkomitee für internationale Jugendarbeit (DNK)

c/o Deutscher Bundesjugendring

Mühlendamm 3, 10178 Berlin

Tel.: +49 (0)30 40040-420, Fax: +49 (0)30 40040-422

Internet: <http://www.dbjr.de>

Německá agentura programu MLÁDEŽ V AKCI

Deutsche Agentur für das EU-Programm JUGEND IN AKTION

c/o IJAB

Godesberger Allee 142-148, 53175 Bonn

Tel.: +49 (0)228 9506-0, Fax: +49 (0)228 9506-222

E-Mail: jfe(at)jfemail.de, Internet: <http://www.webforum-jugend.de>

Eurodesk

c/o IJAB - Fachstelle für Internationale Jugendarbeit der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Godesberger Allee 142-148, 53175 Bonn

Tel.: 0228 9506-0, Fax: 0228 9506-199

E-Mail: eurodeskde(at)eurodesk.org, Internet: <http://www.eurodesk.de>

Seznam Informačních center „Eurodesk“:

<http://www.rausvonzuhause.de/wai1/showcontent.asp?ThemaID=16>

Německý Spolkový kruh mládeže
Deutscher Bundesjugendring (DBJR)
Mühlendamm 3, 10178 Berlin
Tel.: +49 (0)30 40040-400, Fax: +49 (0)30 40040-422
E-Mail: info(at)dbjr.de, Internet: <http://www.dbjr.de>

Pracovní sdružení pomoci dětem a mládeži
Arbeitsgemeinschaft für Kinder- und Jugendhilfe (AGJ)
Mühlendamm 3, 10178 Berlin
Tel.: +49 (0)30 40040-210, Fax: +49 (0)30 40040-232
E-Mail: agj(at)agj.de, Internet: <http://www.agj.de>

Spolkové sdružení vzdělávání mládeže v oblasti kultury
Bundesvereinigung Kulturelle Kinder-und Jugendbildung
Küppelstein 34, 42857 Remscheid
Tel.: +49 (0)2191 794390, Fax: +49 (0)2191 794389
E-Mail: info(at)bkj.de, Internet: <http://www.bkj.de>

Kooperační sdružení pro sociální práci s mládeží
Kooperationsverbund Jugendsozialarbeit
Stabsstelle
Chausseestraße 128/129 , 10115 Berlin
Tel.: 030 288789538, Fax: 030 28878955
E-Mail: kooperationsverbund(at)jugendsozialarbeit.de, Internet:
<http://www.jugendsozialarbeit.de>

Německá sportovní mládež v Německém svazu sportu - dsj
Deutsche Sportjugend im Deutschen Sportbund – dsj
Otto-Fleck-Schneise 12, 60528 Frankfurt am Main
Tel.: +49 (0)69 6700-0, Fax: +49 (0)69 6702-691
E-Mail: dsj(at)dsj.de, Internet: <http://www.dsj.de>

Tisk pro mládež Německo
Jugendpresse Deutschland
Wöhlerstraße 18, 10115 Berlin
Tel.: +49 (0)30 450865-50, Fax: +49 (0)30 450865-59
E-Mail: buero(at)jugendpresse.de, Internet: <http://www.jugendpresse.de>

Tisková síť pro mládežnická témata
Pressenetzwerk für Jugendthemen e.V.
Beethovenstr. 38a, 53115 Bonn
Tel.: 0228 217786, Fax: 0228 213984
E-Mail: buero(at)jugendpresseclub.de, Internet: <http://www.jugendpresseclub.de>

Německo-francouzské sdružení mládeže
Deutsch-Französisches Jugendwerk (DFJW)
Molkenmarkt 1-3, 10179 Berlin
Tel.: +49 (0)30 288757-0, Fax: +49 (0)30 288757-88
E-Mail: info(at)dfjw.org, Internet: <http://www.dfjw.org>

Německo-polské sdružení mládeže
Deutsch-Polnisches Jugendwerk (DPJW)
Friedhofsgasse 2, 14473 Potsdam
Tel.: +49 (0)331 28479-0, Fax: +49 (0)331 27527
E-Mail: buero(at)dpjw.org, Internet: <http://www.dpjw.org>

Koordinální centrum česko-německé výměny mládeže Tandem
Koordinierungszentrum Deutsch-Tschechischer Jugendaustausch Tandem
Dechbettener Str. 15, 93049 Regensburg
Tel.: +49 (0)941 58557-0, Fax: +49 (0)941 58557-22
E-Mail: tandem(at)tandem-org.de, Internet: <http://www.tandem-org.de>

Koordinální centrum izraelsko-německé výměny mládeže
Koordinierungszentrum Deutsch-Israelischer Jugendaustausch ConAct
Altes Rathaus, Markt 26, 06886 Lutherstadt Wittenberg
Tel.: +49 (0)3491 420260, Fax: +49 (0)3491 420270
E-Mail: info(at)ConAct-org.de, Internet: <http://www.ConAct-org.de>

Japonsko-německí centrum Berlin
Japanisch-Deutsches Zentrum Berlin
Abteilung Deutsch-Japanischer Jugendaustausch (DJJA)
Saargemünder Str. 2, 14195 Berlin
Tel.: +49 (0)30 83907193, Fax: +49 (0)30 83907220
E-Mail: hmakino(at)jdz.de, nmiura(at)jdz.de, Internet: <http://www.idzb.de>

Baltic Sea Secretariat for Youth Affairs
c/o Landesjugendring Schleswig-Holstein
Ostseesekretariat für Jugendangelegenheiten
Holtenauer Str. 99, 24105 Kiel
Tel.: 0431 8009847, Fax: 0431 800 98 41
E-Mail: info(at)balticsea-youth.org, Internet: <http://www.balticsea-youth.org>

Nadace německo-ruská výměna mládeže
Stiftung Deutsch-Russischer Jugendaustausch
Mittelweg 117b, 20149 Hamburg
Tel.: 040 8788679-0, Fax: 040 8788679-20
E-Mail: info(at)stiftung-drja.de, Internet: <http://www.stiftung-drja.de>

Německý svaz ubytoven pro mládež
Deutsches Jugendherbergswerk
Bad Meinberger Str. 1, 32760 Detmold
Tel.: +49 (0)5231 9936-0, Fax: +49 (0)5231 9936-63
E-Mail: zdms(at)djh.org, Internet: <http://www.djh.org>

Mládež přátel přírody Německa
Naturfreundejugend Deutschlands
Haus Humboldtstein, 53424 Remagen
Tel.: +49 (0)2228 9415-0, Fax: +49 (0)2228 9415-22
E-Mail: nfjd(at)naturfreundejugend.de, Internet: <http://www.naturfreundejugend.de>

Nadace Německá poštovní známka
Stiftung Deutsche Jugendmarke e.V.
Kennedyallee 105-107, 53175 Bonn
Tel.: +49 (0)228 9302864

Nadace Demokratická mládež
Stiftung Demokratische Jugend
Grünberger Straße 54, 10245 Berlin
Tel.: +49 (0)30 2945280, Fax: +49 (0)30 2945281
Internet: <http://www.jugendstiftung.org>

Redaktion Vademecum

Gerd Grützmacher
Auf dem Dörnchen 6, 51580 Reichshof-Fahrenberg
E-Mail: info(at)gruppenunterkuenfte.de, Internet: <http://www.gruppenunterkuenfte.de>

Cestování mládeže: http://www.statravel.de/sta_travel_bueros/index.shtml